

From: Griffie
Sent: vrijdag 1 mei 2020 12:04:27
To: Info
Cc:
Subject: graag inboeken: Jaarverslag 2019
Attachments: DWO 2019-Jaarverslag Alzheimer afd. DWO.pdf

Van: Jacques van den Berg [mailto:j.vandenberg@alzheimervrijwilligers.nl]
Verzonden: vrijdag 1 mei 2020 11:59
Aan: Griffie
Onderwerp: Jaarverslag 2019

Geachte relatie,

Bijgaand treft u, onder dankzegging aan onze secretaris, het jaarverslag over 2019 aan.

U kunt deze ook op onze website lezen via onderstaande link.

Namens het bestuur DWO

Jacques van den Berg (PR & Communicatie)

<https://www.alzheimer-nederland.nl/sites/default/files/users/user347/DWO%202019-Jaarverslag%20Alzheimer%20afd.%20DWO.pdf>

Jaarverslag 2019

Informatie en hulp bij
dementie in uw regio.

Daar zorgen wij voor.

dwo@alzheimer-Nederland.nl

alzheimer
nederland

Delft-
Westland-
Oostland

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2019 van Alzheimer-Nederland, afdeling Delft-Westland-Oostland. Dit verslag geeft inzage in de activiteiten die de afdeling gedurende het afgelopen jaar heeft ontwikkeld ter behartiging van de belangen van mensen met dementie en hun mantelzorgers.

Het beleid van de Alzheimer afdeling DWO is gericht op informatievoorziening over dementie, door middel van de Alzheimer Cafés en voorlichting. Daarnaast vormen belangenbehartiging en promotie van een Dementievriendelijke Samenleving een essentieel onderdeel van onze activiteiten. Vanuit de Bezoekdienst wordt mantelzorgondersteuning geboden.

De gemeenten Delft, Westland, Lansingerland, Pijnacker-Nootdorp en Midden-Delfland behoren tot het werkgebied van de Alzheimer afdeling DWO. Deze vijf DWO gemeenten zijn, sinds 2018 een aantal ingrijpende stelselwijzigingen is doorgevoerd, voor een belangrijk deel verantwoordelijk voor de zorg aan mensen met dementie en hun mantelzorgers.

Alzheimer Nederland verrichtte in 2018 onderzoek naar de dementiezorg, met behulp van de Dementiemonitor Mantelzorg. De uitkomst van dit onderzoek was verontrustend (zie jaarverslag 2018). Het bestuur heeft daarom besloten om daar in 2019 veel aandacht te besteden en zijn de uitkomsten van de onderzoeksresultaten binnen de diverse overlegvormen in de DWO regio regelmatig besproken. Daarbij werd gezocht naar de oorzaken en de mogelijkheden om hierin verbetering aan te brengen.

Het bestuur bestond op 31-12-2019 uit:

Bert van der Lende - voorzitter,
Ada van Bergen - vicevoorzitter, belangenbehartiger,
Paul van der Zanden - secretaris (Riet Geerling nam in mei 2019 afscheid)
Dick Brouwer - penningmeester
Arthur de Groot - belangenbehartiger
Joska van den Beukel - lid, portefeuille Alzheimer Cafés
Jacques van den Berg - lid, portefeuille PR & Communicatie
Steven Poll - lid, portefeuille Voorlichting
Otto van den Brink - lid, portefeuille Projecten

Coördinator Bezoekdienst: Mirona van der Linde

Contactpersoon namens Alzheimer Nederland: Helma de Vreede tot september 2019 en daarna Liesbeth van der Krol - coördinator Regionale activiteiten Zuid-Holland

Het bestuur kwam in 2019 formeel negen maal in vergadering bijeen, tussentijds waren vele momenten van overleg.

Bovenal is het bestuur veel dank verschuldigd aan alle vrijwilligers die bijdragen hebben geleverd aan de uitvoering van alle activiteiten, ter ondersteuning van mensen met dementie en hun mantelzorgers.

Het bestuur van de Alzheimer afdeling Delft-Westland-Oostland

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	1
Inhoudsopgave	3
1: Overzicht.....	4
2: Belangenbehartiging gemeenten Delft, Westland, Midden Delfland, Pijnacker/Nootdorp en Lansingerland.	4
3: Bezoekdienst en mantelzorgondersteuning.....	6
4: Voorlichting	10
5: Public Relations en Communicatie	12
6: Alzheimer Cafés DWO.....	13
Alzheimer Café Westland 2019	14
Alzheimer Café Delft 2019	15
Alzheimer Café Lansingerland 2019	19
7. Projecten	21
8: Dementievriendelijke Samenleving	22
9: Wereld Alzheimer Dag.....	23
10: Financiën.....	24

1: Overzicht

Momenteel telt Nederland 270.000 mensen met dementie, dat aantal stijgt naar verwachting naar ruim meer dan een half miljoen in 2040. Ruim 40 % van hen woont nu alleen thuis, dat zal in de toekomst vermoedelijk stijgen naar 60 %. Daar staat tegenover een verwachte daling van het aantal mantelzorgers, ook zullen door de ontgroening minder mensen beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt in de gezondheidszorg. Er wordt voorzien dat kleinschalige woonvoorzieningen voor mensen met dementie uiteindelijk de norm zal gaan worden.

De zoektocht naar veilige en werkzame medicijnen bij dementie kent vele mislukkingen, helaas worden voorlopig ook geen effectieve medicijnen verwacht. Het accent zal naar verwachting meer op het terrein van preventie en het bestrijden van risicofactoren komen te liggen. Daarnaast wordt verwacht dat de vroegdiagnostiek bij dementie zal toenemen, door verdergaande ontwikkelingen op het gebied van wetenschappelijk onderzoek.

In oktober 2019 werd speciale aandacht besteed aan het 20-jarig jubileum van het Alzheimer Café Delft. Als gastspreker was aanwezig dr. Bère Miesen, psychogerontoloog, in 1997 initiator van het eerste Alzheimer Café in Nederland te Leiden. Onder de aanwezigen was ook mevrouw Schrederhof, wethouder gemeente Delft.

In januari 2020 wordt in het Westland, in navolging van de zeer succesvolle expositie in Delft in 2018, de expositie “Gezichten van Dementie” getoond in de oude kerk van Naaldwijk. De voorbereidingen zijn inmiddels in volle gang. De “Gezichten van Dementie” is een expositie, waarmee kunstschilder Herman van Hoogdalem en voormalig nieuwslezer Gijs Wanders diverse aspecten van dementie bespreekbaar willen maken. Herman schilderde portretten van mensen met dementie in aquarel. Gijs interviewde de partners en kinderen van de geportretteerde mensen en maakte daar korte filmpjes van.

Het onderwerp euthanasie en dementie wordt daarbij niet geschuwd. Zo zijn tijdens de expositie portretten te zien van mensen, die na de vaststelling van dementie, een verzoek tot euthanasie hebben opgesteld. Dit omdat zij niet het gehele ziekteproces door wilden maken. Tijdens de expositie zal tevens een aantal actuele en voor het Westland belangrijke thema's worden behandeld.

2: Belangenbehartiging gemeenten Delft, Westland, Midden Delfland, Pijnacker/Nootdorp en Lansingerland.

Het is plezierig om vast te stellen dat het afdelingsbestuur goede contacten heeft met de zorgaanbieders in deze gemeenten en met de verantwoordelijke wethouders. Ook het overleg met DSW verloopt in goede sfeer.

In 2019 zijn in alle gemeenten en bij de zorgverzekeraar de focusbrieven van Alzheimer Nederland overhandigd. De door alle partijen geuite bereidheid om de mensen met Dementie en hun partners zo goed mogelijk van zorg en ondersteuning te voorzien kende in de praktijk toch diverse hobbels door uitwerkingsproblemen.

Voor het bestuur van de Alzheimer afdeling was dit een reden om in het voorjaar de grote zorgorganisaties, de gemeenten, de zorgverzekeraar (DSW) en de Zorg Eerste Lijn (ZEL) een

brandbrief te sturen met een aantal geconstateerde knelpunten. Naast zorg om wachtlijsten en crisisopnames werd vooral gewezen op de verminderde effectiviteit van het ketenoverleg en het vormgeven van casemanagement dementie overeenkomstig de Zorgstandaard Dementie. Wat betreft het ketenoverleg heeft de ZEL een eerste aanzet tot wijziging voorgelegd. De Alzheimer afdeling heeft in deze eveneens een voorzet gegeven. In 2020 wordt er hopelijk een effectieve ketenstructuur neergezet.

In Lansingerland functioneert tot volle tevredenheid een eigen ketenoverleg met ketenregisseur. De Alzheimer afdeling DWO is daarbij vertegenwoordigd in de stuur- en projectgroep. Jaarlijks wordt een beleidsplan met aandachtspunten vastgesteld door de stuurgroep, die nader uitgewerkt en uitgevoerd worden door de projectgroep en zo nodig worden geborgd. Door de toezegging van een financiële bijdrage van DSW, Zilveren Kruis en de gemeente werd de functie van ketenregisseur in Lansingerland voor 2019 veilig gesteld.

Het overleg met de wethouders over de inzet van doorlopend casemanagement dementie verliep zeer positief. Het is nu aan de gemeenten om met DSW hierover sluitende afspraken te maken.

De Alzheimer afdeling benadrukt bij de gemeenten regelmatig (de voortgang van) het Dementie vriendelijk worden van hun gemeente. Personele problemen zijn er vaak de oorzaak van dat concrete uitwerkingen stagneren. Hoopvol is dat de wil zeer wel aanwezig is. De Alzheimer afdeling geeft aan dat zij graag meehelpt met het geven van voorlichting en training.

In Lansingerland is tijdens de WAD aan de wethouder de oorkonde Dementievriendelijke Gemeente uitgereikt.

De zorgaanbieders en gemeenten nemen hun verantwoordelijkheid voor het (mede) organiseren van activiteiten in het kader van Wereld Alzheimer dag. Op allerlei manieren wordt in de maand september de aandacht gevestigd op de ziekte Dementie en de zorgelijke positie van de mantelzorgers.

In 2019 zijn de bibliotheken benaderd om in hun bibliotheek een zogenoemde Dementheek in te richten. De gemeenten Midden Delfland en het Westland reageerden positief. Verwezenlijking is in 2020 te verwachten.

Mede op verzoek van Alzheimer Nederland is met de gemeente Westland gesproken over de mogelijkheid voor mensen met Dementie om tijdens verkiezingen hun stem uit te brengen. De gemeente Westland denkt graag mee over het faciliteren van hulp op de stembureaus bij te houden verkiezingen.

In de gemeente Pijnacker-Nootdorp werd in 2018 de nota "Op weg naar een Dementievriendelijke Samenleving" opgesteld. In navolging daarvan is in 2019, door een speciaal daarvoor ingestelde werkgroep, onderzoek gedaan naar en is men begonnen met de voorbereidingen van een Alzheimercafé/trefpunt in de gemeente Pijnacker-Nootdorp.

In Delft is in 2019 een pilot gestart onder de noemer: "Je passie vergeet je niet". Dit project is identiek aan "DemenTalent". Het resultaat heeft ertoe geleid dat het project voortgezet (en betaald!) wordt in samenwerking met de lokale Bezoekdienst.

3: Bezoekdienst en mantelzorgondersteuning.

De vraag naar ondersteuning van de mantelzorger door een vrijwilliger van de Bezoekdienst is ook dit jaar weer toegenomen. Ondanks het feit dat het aantal uren van de coördinator is uitgebreid, is de werkdruk behoorlijk gebleken.

Het werkgeverschap ligt in handen van Participe terwijl de inhoudelijke aansturing de verantwoordelijkheid blijft van het bestuur van Alzheimer afdeling DWO.

De Bezoekdienst is vooral een handreiking naar de mantelzorger, zodat deze beter in staat is de zorg voor de partner of ouder met dementie langer vol te kunnen houden. Tevens kan deze ondersteuning het effect hebben dat de partner of ouder langer thuis kan blijven wonen.

De Bezoekdienst is een laagdrempelige voorziening, omdat er geen diagnose of indicatie nodig is om voor hulp in aanmerking te komen. Dat betekent dat al vroeg in het proces, in de "niet-pluifase", een vrijwilliger ingezet kan worden, waarmee de mogelijkheden voor de vrijwilliger toenemen om een relatie op te bouwen. De Bezoekdienst functioneert in de gemeenten Delft, Midden-Delfland en deels in Pijnacker/Nootdorp. In het Westland wordt de bezoekdienst geregeld door Vitis Welzijn.

De cliënten

In totaal zijn dit verslagjaar 65 cliënten geholpen, tegen 48 cliënten in 2018.

Door verschillende redenen (overlijden, opname) zijn in de loop van het jaar 14 relaties gestopt.

51 cliënten woonden in Delft, 3 in Pijnacker/Nootdorp en 7 in Midden-Delfland.

Contact met cliënten en mantelzorgers vindt geregeld plaats via de telefoon, mails of whatapps. In dit verslagjaar heeft dat 586 plaatsgevonden.

Er was helaas geen tijd om op huisbezoek te gaan, tenzij dit noodzakelijk was. Met de vrijwilligers was wel regelmatig contact en zij gaven goed aan als er problemen waren of als de situatie verslechterde.

Wachlijst/vroegtijdig beëindigd

Eind 2019 stonden er in totaal 17 mensen op de wachtlijst. In Delft 13 aanvragen, in Midden-Delfland 3 en Pijnacker/Nootdorp 1.

Het aantal aanvragen dat niet kon worden gehonoreerd, bedroeg zelfs 21. De coördinator heeft wel een huisbezoek gebracht, maar de aanvraag is teruggetrokken voordat er een vrijwilliger was gevonden. Redenen waren o.a. opname, overlijden, uitbreiding dagopvang.

Mantelzorgondersteuning

Met 6 mantelzorgers hebben geregeld gesprekken plaatsgevonden aan huis of telefonisch. Deze mantelzorgers wilden zelf geen hulp aan huis maar hadden wel behoefte aan een klankbord of iemand die kennis heeft van de dementieproblematiek en hen naar behoefte advies kon geven.

De Bezoekdienst geeft dan een belangrijke ondersteuning aan de mantelzorger.

De coördinator biedt mantelzorgers ook de mogelijkheid om een vrijwilliger in te schakelen, die uitsluitend met hen activiteiten onderneemt, ter ontspanning, zodat zij beter in staat zijn hun zware taak te blijven doen.

De vrijwilligers

De Bezoekdienst is voor de uitvoering van haar taken en activiteiten grotendeels afhankelijk van vrijwilligers. Het vinden en binden van vrijwilligers is een voortdurend aandachtspunt en vraagt een structurele investering van de coördinator en bestuur.

Door een gezamenlijke inspanning van de coördinator, het bestuurslid PR & Communicatie en Participe (Vrijwilligerscentrale) zijn in het verslagjaar in totaal 26 intakes en 46 gesprekken geweest.

Dat heeft geresulteerd in een toename van 43 naar 53 vrijwilligers. In de loop van het jaar zijn 13 vrijwilligers gestopt. Dat betekent een toename van 23 nieuwe vrijwilligers.

Ondanks deze toename van vrijwilligers was er helaas toch nog een behoorlijke wachtlijst (zie boven).

De werving van nieuwe vrijwilligers vond op alle mogelijke manieren plaats, via kranten, social media, websites, de Nieuwsbrief van Alzheimer DWO, de Delftse Radio en ook op een heel speelse manier door cartoons, leuke tekeningen enz. die een vrijwilliger speciaal voor de Bezoekdienst had ontworpen voor de advertenties.

Scholing en contact met vrijwilligers

Alle nieuwe vrijwilligers volgden een introductie cursus. Met behulp van een PowerPoint presentatie over “Omgaan met Dementie” en een persoonlijk gesprek met elkaar werden de vrijwilligers toegerust voor hun werk.

Bovendien werden er regelmatig bijeenkomsten georganiseerd aan de hand van een thema, waarbij het accent mede ligt op het uitwisselen van eigen ervaringen, bv. filmpjes over: “Dementie en Nu?” en “Casemanager aan het woord”.

Verder waren er veel individuele contacten (1781 x) tussen de coördinator en een vrijwilliger zowel via de telefoon als via e-mail, een gesprek of app.

Ook belangrijk voor het binden van de vrijwilligers is om af en toe iets leuks te doen, zoals een gezellige lunch, een nieuwjaarsborrel, de jaarlijkse vrijwilligersavond voor alle vrijwilligers van Alzheimer DWO. Maar ook een verjaardagskaart, een bloemetje voor een zieke, enz.

Samenwerking

Samenwerking is een cruciaal onderdeel van het werk van de coördinator. Niet alleen om bekendheid te geven aan het bestaan van de Bezoekdienst maar juist ook om met de andere organisaties binnen de dementieketen te zorgen voor een goede opvang en ondersteuning van de mantelzorger. Met name is samengewerkt met Participe Delft, casemanagers van Buurtzorg, Pieter van Foreest en Careyn, Ontmoetingscentra, GGZ Delfland, SWOP, Bureau Mantelzorg, St Welzijn Midden Delfland, Vitis Welzijn.

Bovendien heeft de coördinator het structurele overleg met collega-coördinatoren in de regio DWO voortgezet. Het doel is om ervaringen en kennis uit te wisselen en te komen tot onderlinge afstemming zoals op het gebied van scholing. Men is 2 x bij elkaar geweest en het zal in het komende jaar worden gecontinueerd.

Jaarcijfers 2019 – Bezoekdienst Dementie:

Aantal geholpen cliënten	31-12-2019
---------------------------------	-------------------

Delft	35
Pijnacker	2
Nootdorp	1
Den Hoorn	4
Schipluiden	1
Maasland	2
Mantelzorgondersteuning*	6
Aantal gestopte geholpen cliënten**	14
Totaal	65

* Aantal mantelzorgers (individuen) waarmee geregeld gesprekken plaatsvinden aan huis of telefonisch ter ondersteuning

** Cliënten waar wel een vrijwilliger ingezet is geweest, maar dit is gestopt wegens opname of overlijden.

Wachlijst	31-12-2019
Delft	13
Pijnacker	0
Nootdorp	1
Den Hoorn	2
Schipluiden	1
Maasland	0
Totaal	17

Vroegtijdig beëindigd (geen vrijwilliger gevonden)*	31-12-2019
	21

* Deze mensen hebben wel een huisbezoek gehad van de coördinator, maar de aanvraag is teruggetrokken voordat er een vrijwilliger was gevonden. Redenen: opname, overlijden, uitbreiding dagopvang.

Vrijwilligers	31-12-2019
Totaal aantal vrijwilligers	53
Gestopte aantal vrijwilligers	13

Huisbezoeken en intakes vrijwilligers 2019	Aantal
Huisbezoeken	46
Intake vrijwilligers *	26

* Niet alle potentiële vrijwilligers waarmee een intakegesprek is gevoerd zijn aangenomen

Contacten met vrijwilligers en mantelzorger in 2019 per whatsapp, sms, telefonisch, mail of gesprek	Aantal
Vrijwilligers	1781
Mantelzorgers	586

Mailing in 2019	Aantal
------------------------	---------------

Inkomende mail	1738
Uitgaande mail	1253

Vrijwilligers	Aantallen:
Aantal vrijwilligers per 31-12-2018	43
Aantal intakegesprekken met nieuwe vrijwilligers in 2018	22
Gestopte vrijwilligers in 2018	11
Aantal contacten met vrijwilligers (per mail, telefonisch of in gesprek, exclusief de intakegesprekken)	830
Mantelzorg	Aantallen:
Aantal gesprekken met mantelzorgers voor intensieve begeleiding (op kantoor of in de thuissituatie)	8
Aantal contacten met mantelzorgers (per mail, telefonisch of in gesprek, exclusief de gesprekken ten behoefte van een nieuwe hulpvraag)	190
Inzetten	Aantallen:
Aantal inzetten Delft e.o. per 31-12-2018	34
Delft	27
Pijnacker-Nootdorp	3
Midden-Delfland	4
Aantal gestopte inzetten in 2018 (wegens opname, verhuizing, overlijden, gestopte vrijwilliger of andere redenen)	14
Hulpvragen	Aantallen:
Huisbezoeken naar aanleiding van een hulpvraag	37
Delft	33
Pijnacker-Nootdorp	3
Midden-Delfland	1
Aantal niet gekoppelde hulpvragers per 31-12-2018	17
Mailing Bezoekdienst in 2018	Aantallen:
Inkomende e-mailberichten	1977
Verzonden e-mailberichten	1518

Netwerkcontacten, voorlichting geven over de Bezoekdienst of deze vertegenwoordigen

- Kennismaking* nieuwe casemanagers binnen Careyn en Pieter van Foreest
- Alzheimer Café 6x
- Overleg Bezoekdiensten regio DWO in maart en november
- Kennismaking Deborah van Passie vergeet je niet
- Kennismaking nieuwe bestuursleden Alzheimer DWO
- Voorlichting WMO team Midden Delfland
- Personeelsbijeenkomsten Participe
- Kennismaking medewerkers Odensehuis De Linde Delft

- Kennismaking geriatrisch verpleegkundigen in het Reinier de Graaf ziekenhuis
*Kennismaking is tevens voorlichting geven over de Bezoekdienst

Bijeenkomsten voor vrijwilligers:

- Nieuwjaarsborrel in januari
- Introductie cursus voor nieuwe vrijwilligers in februari
- Bijeenkomst "Casemanager aan het woord" in mei
- Bijeenkomst "Filmpjes over Dementie en nu?" in juni
- Introductie cursus nieuwe vrijwilligers in september
- Gezellige lunch voor de vrijwilligers bij KNUS in het Delftse Hout in oktober

Gevolgde cursussen en bijeenkomsten:

- VR bril Vermeertoren ervaren
- Bijeenkomst veranderend gedrag bij dementie in OC Pijnacker
- Cursus in Zeist in maart: In 9 stappen dementiewijzer
- Cursus in Bunnik in december: Geluismomenten voor mensen met dementie

4: Voorlichting

Het aantal ouderen en hoogbejaarde mensen in Nederland zal de komende jaren toenemen. Gevolg daarvan is dat ook het aantal mensen met dementie de komende tijd verder zal stijgen. Momenteel telt Nederland ruim 280.000 mensen met dementie.

Veel mensen met dementie verblijven in verpleeghuizen, maar een steeds groter aantal woont zelfstandig in eigen, aangepaste en senioren huisvesting.

Het belang van voorlichting over wat dementie is en hoe hier mee om te gaan is en blijft hierdoor enorm belangrijk. De ondersteuning van mantelzorgers vraagt de nodige aandacht.

De Alzheimer afdeling DWO vindt het belangrijk dat mensen met dementie zo lang en zo goed mogelijk blijven deelnemen aan het maatschappelijk leven en streeft naar een Dementievriendelijke Samenleving. Informatieverstrekking, voorlichting en training over dementie en hoe hier mee om te gaan is daarbij onontbeerlijk.

Om die informatie en voorlichting te kunnen geven wil de Alzheimer afdeling DWO zo veel mogelijk verschillende doelgroepen bereiken, zoals ouderen, mantelzorgers, vrijwilligers, jongeren, scholieren en studenten, migranten, beroepsbeoefenaren etc.

Ervaring leert dat veel organisaties en instellingen de weg naar de Alzheimer afdeling DWO weten te vinden en een aanvraag om voorlichting doen.

Daarnaast blijft het actief benaderen vanuit de afdeling noodzakelijk. Hierbij kan gedacht worden aan de verschillende migrantenorganisaties, waar nog veel onbekendheid bestaat over dementie. Tevens is het nog steeds lastig gebleken om voorlichting te kunnen geven aan medewerkers van bedrijven en (semi) overheid.

Binnen het bestuur van de Alzheimer afdeling DWO is een bestuurslid belast met deze voorlichtingstaak.

Bij hem komen de aanvragen om voorlichting binnen en hij benadert zelf organisaties, bedrijven etc. met de vraag of er behoefte is aan voorlichting.

De Alzheimer afdeling DWO heeft een voorlichtingsteam, bestaande uit 14 voorlichters. Dit zijn professionals uit de zorg, mantelzorgers, ervaringsdeskundigen en mensen met affiniteit met dementie. Allen worden gezien als vrijwilligers van de Alzheimer afdeling DWO.

Sommigen geven presentaties aan grotere groepen, anderen meer één op één, sommigen staan bij een informatiestand en een voorlichter leest voor op de basisscholen. Daarnaast zijn er twee voorlichters die interactieve trainingen kunnen geven.

Op verzoeken van voorlichters om deelname aan cursussen en congressen ter bevordering van de deskundigheid wordt door de Alzheimer DWO positief gereageerd.

Door toename van het aantal verzoeken om voorlichting zal het aantal voorlichters in 2020 verder worden uitgebreid.

In 2019 is er twee keer een plenaire bijeenkomst georganiseerd met alle voorlichters. Bedoeling van zo'n bijeenkomst is om elkaar te zien, bij te praten en elkaar te informeren en de voorlichters te informeren over landelijke ontwikkelingen. De tweede bijeenkomst werd afgesloten met een gezamenlijk diner als afsluiting van het jaar en als dank voor de inzet van een ieder.

Om foldermateriaal te kunnen gebruiken bij voorlichtingsactiviteiten en te kunnen uitreiken aan belangstellenden worden de diverse brochures, kaarten en folders bij Alzheimer Nederland besteld. Dit hebben we het afgelopen jaar veelvuldig mogen doen. Het afgelopen jaar hebben wij ook een aantal keren mede op verzoek een aantal informatiepakketjes gemaakt en rondgebracht bij huisartsenpraktijken in Delft. Ook de bibliotheken worden af en toe voorzien van nieuw foldermateriaal alsmede de apotheken.

Tijdens de Wereld Alzheimer Dag (WAD) op 21 september is er ruim gebruik gemaakt van het beschikbare foldermateriaal en is er veel uitgedeeld.

Ook in de Alzheimercafe's in de regio liggen er altijd folders, brochures en boeken om mee te nemen.

In maart 2019 heeft de Alzheimer afdeling DWO deelgenomen aan de Beursvloer Delft-Midden-Delfland, waar organisaties/instellingen en bedrijven elkaar treffen. Dit heeft geleid tot een negental matches, waarvan een aantal ook daadwerkelijk uitgevoerd zijn.

De voorlichters hebben in 2019 voorlichting gegeven aan:

- Leden Ouderenbond Voorburg
- Leden Rotary Wateringen
- Aanwezigen Plusbeurs te 's Gravenzande
- Medewerkers gemeente Lansingerland
- Raadsleden gemeente Lansingerland
- Vrijwilligers de Prinsenhof
- Leden Katholieke Ouderenbond Westland
- Leden Sportraad Pijnacker-Nootdorp
- Leden Protestants Christelijke Vrouwenvereniging Nootdorp
- Medewerkers boekhandel Bruna Nootdorp
- Medewerkers bureau mantelzorg Pijnacker
- Vrijwilligers Stichting Welzijn Ouderen Pijnacker (SWOP)
- Katholieke Bond voor Ouderen te Rijswijk
- Medewerkers Delft voor Elkaar
- Aanwezigen bij bijeenkomst "Samenwerken aan Zorg en Welzijn" in Pieters kamerhuis (Pieter van Foreest)
- Bestuursleden Alzheimer afdeling Nieuwe waterweg Noord

- Vrijwilligers Zorg en Welzijn Maassluis
- Vrijwilligers Driemaashaven Vlaardingen
- Personeel ministerie van Onderwijs
- Medewerkers Flaton makelaars Pijnacker
- Personeel Eer en Volharding Delft
- KPN senioren Voorburg
- Personeel World Forum en Novotel Den Haag
- Personeel Eer en Volharding den Haag
- Cliëntenraden DSW Schiedam
- Medewerkers Rabobank regio DWO
- Chauffeurs RTC Delft/Pijnacker
- Aanwezigen in bibliotheek Pijnacker
- Medewerkers vriendschappelijk huisbezoek Humanitas Delft.

De voorlichters waren in 2019 met een informatiestand aanwezig bij:

- Netwerkbijeenkomst Lansingerland
- Wereld Alzheimer Dag in Ontmoetingskerk Westland
- Wereld Alzheimer Dag in het Reinier de Graaf Gasthuis te Delft
- Wereld Alzheimer Dag in gemeentehuis Lansingerland
- Wereld Alzheimer Dag in Pijnaker-Nootdorp
- Plusfestival 's Gravenzande
- Zomerfeest kinderboerderij Tanthof Delft
- Gezondheidsmarkten Den Hoorn en Schipluiden

In zowel Delft als het Westland zijn spreekuren gehouden om mensen ervaringen te laten opdoen wat dementie is door gebruik van een virtuality-bril.

Voorleesproject

Helaas kon ook in 2019 het succesvolle voorleesproject aan leerlingen van de basisscholen, "Oma's hoofd is versleten", door omstandigheden niet worden uitgevoerd. In 2020 gaan we dit hopelijk weer oppakken.

5: Public Relations en Communicatie

Het afgelopen jaar zijn er 12 nieuwsbrieven gemaakt en verzonden. Deze worden naar de ca. 130 vrijwilligers en ca. 1.400 relaties gemaïld. Sinds kort gaat dat via Nexios, het Alzheimer-programma voor het beheer van de adressen.

Er komen regelmatig mutaties voor die in Nexios worden bijgehouden en waarmee we vele groepen hebben gemaakt die we dus afzonderlijk kunnen benaderen voor de post en/of mail.

Er worden, mede in het kader van de AVG (mei 2019), geen afzonderlijke adressenlijstjes meer op de computer bewaard.

Via Nexios heeft elke vrijwilliger toegang tot dit programma en zou in principe zijn/haar eigen gegevens kunnen inzien en bijhouden. Ook de post die via Nexios is verzonden is daar te raadplegen.

De vrijwilligers hebben ook allemaal een emailadres (eigen naam)@alzheimervrijwilligers.nl waarmee ze ook zouden kunnen mailen, hier wordt weinig gebruik van gemaakt, de bestuursleden maken hier allen wel gebruik van.

Voor de Alzheimercafé's en trefpunten worden elke maand flyers gemaakt en gemaïld naar de desbetreffende groepen, uiteraard ook via Nexios. Voor Delft worden er ook nog 100 flyers per post verzonden zodat deze op verschillende punten kunnen worden opgehangen. De flyers worden ook naar de diverse kranten in onze regio gemaïld.

Folders voor Alzheimer DWO en onze bezoeken dienst worden ook op de eigen computer opgemaakt en indien nodig gedrukt.

Voor de expositie in Naaldwijk zijn diverse flyers en advertenties gemaakt die hopelijk hebben bijgedragen aan het succes van de expositie "Gezichten van de dementie".

Regelmatig verschijnen er advertenties of stukjes in de regionale kranten, we zijn blij met deze aandacht en willen ook graag vermelden dat daar niet altijd voor betaald hoeft te worden. Als we echt iets belangrijks te vermelden hebben kunnen we ook altijd een beroep doen op deze redacties, waarvoor onze dank.

We proberen alles up to date te houden op de website zodat de mensen kunnen vinden waar ze naar op zoek zijn. De samenwerking met Alzheimer Nederland is optimaal en kan niet beter wat betreft de PR en communicatie. Er zijn vele instructie-filmpjes te vinden en we worden goed op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. Verder is er veel aandacht geschonken aan de beveiliging van de systemen.

6: Alzheimer Cafés DWO

De Alzheimer afdeling DWO heeft drie Alzheimer Cafés binnen haar werkgebied. Het betreft Alzheimer Café Delft, Alzheimer Café Westland en Alzheimer Café Lansingerland.

De Alzheimer Cafés vinden maandelijks plaats, met uitzondering van juli en augustus. Het Alzheimer Café Lansingerland is ook in december gesloten.

In 2019 is naar aanleiding van een onderzoek besloten een Alzheimer Café/trefpunt te starten in de gemeente Pijnacker/Nootdorp. De voorbereidingen zijn in 2019 gestart, begin 2020 zal het Trefpunt met een feestelijke bijeenkomst worden geopend.

Wat is het Alzheimer Café en voor wie is het bedoeld?

Het Alzheimer Café is een ontmoetingsplaats voor mensen met dementie, hun partners, familieleden, hulpverleners en andere belangstellenden. De doelstelling van het Alzheimer Café is voorlichting geven over de medische- en psychosociale aspecten van dementie en de gevolgen van de hersenziekte bespreekbaar maken in een informele sfeer, net als in een gewoon café. In Delft startte in 1999 het tweede Alzheimer Café van Nederland. Momenteel zijn er ruim 246 Alzheimer Cafés, verspreid over het gehele land.

Het concept Alzheimer Café wordt zowel in het binnen- als buitenland nog altijd gezien als uniek en waardevol. De betrokkenen van Alzheimer Café Delft ontvingen in het afgelopen jaar een Japanse delegatie, zij verrichtten onderzoek naar de Nederlandse hulpverlening bij dementie, in opdracht van hun regering. Daarnaast brengen studenten van de Technische Universiteit Delft of de Haagse Hogeschool geregeld een bezoek aan het Alzheimer Café. Velen hebben de intentie bij te dragen aan een kwalitatief beter leven voor mensen met dementie en/of hun mantelzorgers, door een bruikbaar hulpmiddel te ontwerpen.

Wat gebeurt er in het Alzheimer Café?

Het Alzheimer Café is een plaats waar bezoekers elkaar in een ongedwongen en gemoedelijke sfeer ontmoeten en ervaringen uitwisselen. De bijeenkomsten verlopen volgens een vaststaand stramien, onder regie van één van de vaste gespreksleiders.

De inleiding wordt gehouden door een deskundige, gevolgd door een pauze van dertig minuten. De pauze biedt de bezoekers de gelegenheid om met elkaar of met de aanwezige hulpverleners in gesprek te gaan. Ook kunnen folders, brochures en boeken over dementie worden bekeken bij de uitgebreide informatietafel. Na de pauze wordt de bezoekers de mogelijkheid geboden om vragen te stellen aan de deskundige.

Alzheimer Nederland heeft in 2018 de bestaande handleiding Alzheimer Cafés herzien. In de herziene versie wordt minder waarde gehecht aan een vaststaand format, waardoor de programmacommissies meer vrijheid krijgen om een Cafébijeenkomst naar eigen inzicht en naar lokale behoeften vorm te geven.

De Alzheimer Cafés in de DWO regio vinden plaats op vaste avonden in de maand, in semi-openbare gebouwen. Elk jaar komt een aantal vaste onderwerpen aan de orde, zodat nieuwe bezoekers basisinformatie over dementie aangereikt krijgen. Daarnaast komen onderwerpen aan bod, die gericht zijn op nieuwe ontwikkelingen of lokale behoeften.

Samenwerking met andere instanties.

De Alzheimer Cafés werkten in 2019 samen met: GGZ Delfland, Stichting Zorginstellingen Pieter van Foreest, Careyn, Participe Delft, Delft voor Elkaar, Buurtzorg, Vitis Welzijn, Vierstroom, Laurens, Welzijn Lansingerland / Steunpunt Mantelzorg Lansingerland.

Ontwikkeling van de Alzheimer Cafés DWO.

Jaarlijks vindt een gezamenlijke bijeenkomst plaats voor de programmacommissieleden van de drie Alzheimer Cafés, met als doel de onderlinge samenwerking tussen de drie Cafés te versterken. Het uitwisselen van ervaringskennis met betrekking tot de inhoud, de organisatie en de publiciteit staat hierbij centraal. Een afvaardiging vanuit het bestuur van de Alzheimer afdeling DWO is hierbij aanwezig. In Pijnacker/Nootdorp worden de voorbereidingen getroffen voor een Alzheimer Trefpunt, deze zal begin 2020 worden gestart.

Alzheimer Cafés DWO en het landelijke netwerk.

Bère Miesen, psychogerontoloog, is de grondlegger van de Alzheimer Cafés. Sinds 2010 zijn Dr. Miesen en Alzheimer Nederland samen merkhouders van het Alzheimer Café. Beide partners stimuleren de ontwikkeling van de Alzheimer Cafés. In samenwerking met Dr. Miesen worden trainingen en workshops voor de gespreksleiders en vrijwilligers aangeboden. Daarnaast steunt Alzheimer Nederland de Alzheimer Cafés financieel door voorlichtingsmateriaal over dementie beschikbaar te stellen.

Alzheimer Café Westland 2019

Bijeenkomsten:

In 2019 zijn er 10 bijeenkomsten georganiseerd. In de maanden juli en augustus waren er geen bijeenkomsten.

Bezoekers:

Het hele jaar door zijn er steeds weer nieuwe bezoekers. Gemiddeld bezoeken zo'n 35-40 mensen de avonden.

Het merendeel is mantelzorger van mensen met een dementie, of het vermoeden hiervan. Regelmatig komen er ook een paar mensen die zelf een dementie hebben. Maandelijks zijn er ook een aantal hulpverleners die de bijeenkomsten bezoeken. Er wordt maandelijks gevraagd aan de bezoekers om een evaluatiebriefje in te vullen en ook suggesties te doen voor nieuwe onderwerpen. Gemiddeld worden de avonden met een 8+ gewaardeerd.

Gespreksleiders:

Er zijn 3 gespreksleiders, zij hebben allen de cursus gespreksleider gevolgd.

Programmacommissie:

Afgelopen jaar heeft er een wisseling in de samenstelling van de programmacommissie plaatsgevonden. De coördinator Marien vd Berg heeft na 18 jaar het stokje overgedragen! We zijn blij dat Evelien Kruit de commissie is komen versterken.

In de commissie zijn medewerkers van verschillende zorgorganisaties vertegenwoordigd: Pieter van Foreest, GGZ Delfland, Careyn en Senna zorg. De commissie komt 4 x per jaar bijeen. Zij proberen, mede aan de hand van de evaluaties en mondelinge vragen steeds weer een evenwichtig jaarprogramma op te stellen.

Public Relations:

Maandelijks krijgen rond de 275 mensen, die zich hiervoor aangemeld hebben, digitaal een uitnodiging voor de bijeenkomsten. In diverse plaatselijke/regionale kranten staat maandelijks een aankondiging. Tevens hangen op diverse plaatsen, bv bij de huisartsen aankondigingen. Op de site van de Alzheimer afdeling DWO staat ook het programma vermeld.

Bijzonderheden:

Een plaatselijke bloemist levert al meer dan 17 jaar maandelijks 4 boeketten die verdeeld mogen worden. Alle deskundigen komen belangeloos. Het kost tot nu toe geen moeite om deskundigen bereid te vinden om mee te werken. Zij allen zijn afkomstig uit de regio.

Hoogtepunten:

2 avonden trokken veel bezoekers het afgelopen jaar:

Vormen van dementie: 62 bezoekers. Deskundige was een Specialist Ouderen Geneeskunde. Mei 2018: het afscheid van Marien meer dan 80 bezoekers waaronder ook mensen die bij de start van het alzheimer café betrokken waren Marien verzorgde de muziek met zijn band nadat hij op inspirerende wijze verteld had over het belang van muziek bij dementie. Hij werd door de voorzitter van de Alzheimer afdeling DWO gehuldigd met de erespeld van Alzheimer Nederland.

De goede opkomst, maar ook de reacties en evaluaties geven voor ons café aan dat bepaalde onderwerpen jaarlijks op de agenda moeten blijven.

[Alzheimer Café Delft 2019](#)

Het Alzheimer Café Delft heeft in het verslagjaar 10 bijeenkomsten gehouden in het Hampshire Hotel Centre Delft. Het aantal bezoekers bedroeg gemiddeld 25 personen. Voorts waren er maandelijks gemiddeld 14 leden van de Alzheimer organisatie (bestuur, programmacommissie en werkgroep) aanwezig.

De oktoberbijeenkomst had een speciaal karakter in verband met de viering van het 20-jarig bestaan van het Alzheimer Café in Delft. Als gastspreker was aanwezig dr. Bère Miesen, psychogerontoloog, in 1997 initiator van het eerste Alzheimer Café in Nederland te Leiden. Onder de aanwezigen was ook mevrouw Schrederhof, wethouder gemeente Delft.

Bijeenkomsten

Aantallen

In de verslagperiode zijn er 10 reguliere bijeenkomsten gehouden.

Behandelde thema's in het kalenderjaar 2017

Januari	- Dementie, wie betrek je erbij?
Februari	- Technologische ontwikkelingen. Domotica.
Maart	- Huisarts en dementie.
April	- Dementie en rouw.
Mei	- Wat kan een WMO-adviseur voor mensen met dementie betekenen.
Juni	- Hoe regelen wij het juridisch goed?
September	- Meer dan vergeetachtigheid.
Oktober	- Viering 20-jarig bestaan van het Alzheimer café Delft
November	- Dementie en onbegrepen of problematisch gedrag.
December	- Hoe maak je het gezellig en kan je leuke dingen blijven doen?)

Deskundige

Januari	- Ouderenadviseur verbonden aan 'Delft voor Elkaar'.
Februari	- Deskundige van E-Health Academie (DEHA).
Maart	- Huisarts met praktijk in Delft.
April	- Trainer Persoons Gericht Werken en Leerlijnen van de Stichting Zorginstellingen Pieter van Foreest.
Mei	- WMO-adviseurs van Delft Support.
Juni	- Notaris van notariskantoor Zuijdgeest
September	- Een klinisch geriater verbonden aan het Reinier de Graafziekenhuis, Delft.
Oktober	- Dr. Bère Miesen, psychogerontoloog en dichter.
November	- Sociaal psychologisch verpleegkundige verbonden aan GGZ Delfland.
December	- Vertegenwoordigers van diverse zorginstanties in Delft en omstreken.

Hoogtepunten

In het merendeel van de bijeenkomsten was er sprake van een open en direct contact van de gastspreker met de bezoekers. De uitgebreide toelichting van dr. Bère Miesen op zijn recent uitgegeven boek 'Je suis dementie' en het daaraan gekoppelde interview van de gespreksleider was spannend en verhelderend.

Bezoekers

Aantallen bezoekers /stafleden

Januari	-	27	/	14
Februari	-	25	/	14
Maart	-	24	/	12
April	-	29	/	14
Mei	-	20	/	18
Juni	-	34	/	12
September	-	24	/	14
Oktober	-	41	/	18
November	-	28	/	9
December	-	25	/	12

Gemiddeld per bijeenkomst: 28 bezoekers

Beoordeling bezoekers

De gegevens van de door de bezoekers ingevulde enquêteformulieren zijn momenteel niet beschikbaar.

Gespreksleiders:

Aantallen en eventuele wijzigingen

Bij het Alzheimer Café Delft zijn momenteel twee gespreksleiders die om beurten optreden: **Bart Beck**; psycholoog, verbonden aan de Stichting Zorginstellingen van Pieter van Foreest en aan het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC) - Opleiding tot specialist Oudergeneeskunde;

Anja Loos; wijkverpleegkundige en casemanager Dementie bij Buurtzorg Nederland, team Delft west. Anja is als gespreksleider gestart per april.

Training/scholing gespreksleiders of aankomende gespreksleiders

De gespreksleiders zijn ervaren professionals werkzaam in de zorg. Bart Beck treedt vanaf de oprichting van het café op als gespreksleider. Anja Loos heeft de scholing tot gespreksleider gevolgd bij Alzheimer-Nederland.

Programmacommissie/Werkgroep

Samenstelling programmacommissie

Bart Beck,	Voorzitter en psycholoog, verbonden aan de Stichting Zorginstellingen van Pieter van Foreest en aan het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC)-Opleiding tot specialist Oudergeneeskunde.
Anja Loos,	Wijkverpleegkundige en casemanager Dementie bij Buurtzorg Nederland, team Delft west.
Monica Plooi,	Programmacoördinator Ontmoetingscentrum voor Ouderen Mozartlaan Delft van de Stichting Zorginstellingen van Pieter van Foreest.
Joska van den Beukel-van de Akker,	Bestuurslid Alzheimer afdeling DWO en gespreksleider in het Alzheimer Café Naaldwijk.
Ayan Boxhoorn,	GGZ Delfland.
Sonja Koelewijn,	Delft voor Elkaar – Steunpunt Mantelzorg Delft.
Vacature,	Gezocht wordt naar medewerker van Careyn.
Joop Vonk,	Coördinator Alzheimer Café Delft en vrijwilliger op woensdag werkzaam in het Ontmoetingscentrum voor Ouderen Mozartlaan Delft.

Aantal bijeenkomsten

De programmacommissie is in het verslagjaar tweemaal bijeengewest.

Training/scholing leden programmacommissie

In het verslagjaar hebben de leden geen specifieke training/scholing genoten.

Public relations

Verspreiding vooraankondiging

Onderscheiden dienen te worden het programma jaaroverzicht waarin data en gespreksthemas globaal worden vermeld en het affiche dat maandelijks wordt opgemaakt met een

korte uitwerking /toelichting op het gespreksthema. De teksten van beide documenten worden op speciaal daarvoor ontworpen papier van Alzheimer Nederland afgedrukt. Deze originelen worden per post aan negen verwante instanties in de regio Zuid-Holland toegezonden. Ca. 110 exemplaren worden maandelijks verstuurd naar instanties binnen Delft en Den Hoorn werkzaam in publiek toegankelijke gebouwen, zoals het ziekenhuis Reinier de Graaf, GGZ Delfland, verpleeghuizen, Ontmoetingscentra, praktijk/wachtkamers huisartsen, woonzorgcentra, gemeentelijke wijkcentra. Voorts worden de genoemde documenten per email gezonden aan ca 80 individuen, die zich hebben aangemeld, en aan de kantoren van Buurtzorg Nederland in Delft en omstreken. Om financiële redenen is gestopt met het plaatsen van een advertentie in weekbladen in Delft en in de regio, en in het dagblad AD/afdeling Delft. In plaats daarvan wordt elke maand het affiche van de bijeenkomst geplaatst op Facebook.

Vermeldingswaard is bovendien, dat Stadsradio Delft elke dinsdag voorafgaand aan de maandag waarop het Alzheimer Café plaatsvindt, mededeling doet van het gespreksthema van die avond.

Vrijwilligers/Werkgroep

Aantallen

Er zijn 9 vrijwilligers actief in het Alzheimer Café. Organisatorisch zijn zij ingedeeld bij de Werkgroep.

De werkgroep bestaat uit:

Joop Vonk:	Coördinator en gastheer.
Connie van Vuuren:	Gastvrouw, die de uitstalling van de infotheek verzorgt en de uitleen van boeken beheert.
Cobie van Duijn:	Gastvrouw.
Kelly Wols:	Gastvrouw.
Parwin Heidari:	Gastvrouw.

De gastvrouwen en gastheer zijn betrokken bij de inrichting van de zaal, de ontvangst en de begeleiding van de bezoekers, de koffie/thee verstrekking en bij het opruimen van de zaal na afloop van de bijeenkomst.

Voorts is er de muzikale ondersteuning, die wordt verzorgd door twee duo's, 'Herman en Henri' en 'Aad en Pauline', die om beurten de avonden met muziek opluisteren. Bij verhindering van een van de duo's verzorgt Jaap van Dalen de muziekkuitvoering. In de verslagperiode is dit eenmaal voorgekomen. De muziekkuitvoering wordt gedaan in de lounge van het hotel voorafgaand aan de eerste gespreksronde en gedurende de pauze.

Aantal bijeenkomsten

De werkgroep is actief aanwezig geweest bij de 10 in 2019 gehouden bijeenkomsten.

Training/scholing leden werkgroep

In het verslagjaar hebben de leden geen specifieke training/scholing genoten.

Bijzonderheden

Geen.

Bijeenkomsten

In 2019 hebben er 9 bijeenkomsten plaatsgevonden, met de volgende onderwerpen:

9 januari – Gewoon vergeetachtig of dementie?

Iedereen is weleens vergeetachtig, maar bij wie kan ik terecht als ik een vermoeden heb dat het wellicht dementie is? Welke stappen kunnen worden ondernomen om tot een goede diagnose te komen? Waarom is het belangrijk om tot een goede en vroegtijdige diagnose te komen? Te gast is Jaap Krulder, klinisch geriater bij Franciscus.

13 februari - Dementie, wat is het?

Dementie kent veel verschillende vormen. Bij dementie kunnen de hersenen alle informatie niet goed verwerken. Hoe verloopt het proces en speelt erfelijkheid een rol? Welke behandel mogelijkheden zijn er? Vanavond komt een specialist ouderengeneeskunde verbonden aan “De Oudelandse Hof” ons hier meer over vertellen.

13 maart – Belevingsgerichte zorg

Ook benieuwd hoe u aan kunt sluiten op de belevingswereld van mensen met dementie? Ga vanavond mee in de wondere wereld van dementie en laat u verwonderen. Yvonne Dirks, woonbegeleider bij het Laurens, is vanavond te gast.

10 april – Samen dementievriendelijk

Het aantal mensen met dementie neemt de komende jaren toe, ook in uw gemeente. Wat kunt u doen om uw gemeente (of buurt) dementievriendelijk (er) te maken? Riet Geerling van Alzheimer DWO vertelt hier meer over.

8 mei – Als opname in zicht komt

De verzorging van iemand met dementie wordt zwaarder als de ziekte voortduurt. Opname in een beschermde woonvorm is een moeilijke stap, maar onvermijdelijk. Welke beschermde woonvormen zijn er? Wat komt erbij kijken en hoe bereidt u zich voor? Gast sprekers zijn een casemanager dementie en een zorgbemiddelaar van Laurens entree.

12 juni – Omgaan met gedragsverandering bij dementie

Het komt voor dat iemand met dementie ander gedrag gaat vertonen. Mensen kunnen dan wel eens iets doen wat ze nog nooit eerder hebben gedaan. Soms kunnen mensen wat verward, achterdochtig, depressief of angstig worden. Bent u benieuwd hoe u hiermee om kunt gaan? Een psycholoog van Laurens Wonen met Zorg komt hierover meer vertellen.

11 september – Film “Still Alice”

Alice Howland, hoogleraar taalkunde aan Harvard, is verbijsterd als de ziekte van Alzheimer bij haar wordt vastgesteld en ze beseft dat haar leven drastisch zal veranderen. Een hartverscheurend en inspirerend portret over een onafhankelijke, sterke vrouw die worstelt om verbonden te blijven met de persoon die ze ooit was.

9 oktober – Muziek & dementie

Emoties verbonden aan muziek blijven bij dementie sterk aanwezig, ook als spreken en begrijpen niet goed meer gaan. Musicus Carin Aalbers zal vertellen hoe muziek kan helpen bij mensen met dementie. Ook is er een muzikaal intermezzo met bekende liedjes, waarbij iedereen kan meezingen.

13 november – Levensende & dementie

Bij dementie worden je mogelijkheden beperkt en vroeg of laat ben je aangewezen op zorg van anderen. Als je dit niet tot het einde toe willen doormaken is euthanasie een optie. Wat komt daar allemaal bij kijken? Wanneer ben je nog wilsbekwaam en wat houdt dit in? Te gast is o.a. een voorlichter van de NVVE.

Bezoekers

Ook in 2019 is het aantal bezoekers per bijeenkomst weer gedaald. Gewoonlijk komen er 20-30 mensen, maar daarvan is vaak een redelijk groot deel vrijwilliger of professional (6-10 mensen). Wat positief was dat er bij verschillende bijeenkomsten relatief veel nieuwe gezichten in de zaal waren. Een deel van deze mensen is ook blijven komen. Voor zowel de “muziek” avond in oktober als de “levenseinde” avond in november hadden we, gezien de populariteit van deze onderwerpen in andere cafe’s wel meer bezoekers verwacht. Ook dit jaar kunnen we er niet de vinger opleggen waarom het aantal bezoekers tegenvalt.

De bijeenkomsten werden vooral bezocht door mantelzorgers (waarvan 2-3 met dementerende partner), familieleden/vrienden/buren van mensen met dementie en professionals. Bijgaand de aantallen bezoekers bij het Alzheimercafé per maand (bezoekers + vrijwilligers/ werkgroep/gasten): januari (11+9), februari (17+10), maart (25+8), april (11+8), mei (10+9), juni (19+7), sept (21+6), okt (8+6), nov (17+6).

Gespreksleiders

De gespreksleiders van het café zijn de leden van de programmacommissie. Zij vervullen de rol van gespreksleider per toerbeurt. De “opening en sluiting” van de avond wordt vaak ook door de gespreksleider en soms door een ander lid van de programmacommissie verzorgd. Tijdens het samenstellen van het programma werden de rollen voor gespreksleider verdeeld.

Programmacommissie / werkgroep

Om het Alzheimercafé te organiseren is er een samenwerkingsverband tussen Stichting Alzheimer DWO, Laurens de Oudelandse Hof, Vierstroom, Coördinatiepunt Zorg, GGZ Delfland, Welzijn Lansingerland / Steunpunt Mantelzorg Lansingerland. Vaste vertegenwoordigers van deze organisaties komen vier keer per jaar bij elkaar.

De programmacommissie bestaat uit:

- GGZ Delfland: Isabel den Engelsman
- Laurens: Corrina Gravesteijn
- Vierstroom/ coördinatiepunt Zorg: Merlaine de Jong
- Welzijn Lansingerland Mantelzorg: Linda Jukema → was sinds het najaar niet aanwezig en heeft eind 2019 ontslag genomen. Haar rol wordt tijdelijk waargenomen door Maria Boersma en Bianca van Eeden
- Vrijwilligers: Laura Blaauwgeers, Jannie Rodenburg → heeft besloten te stoppen i.v.m. ziekte van haar man.

Public Relations

Het programmaboekje voor het gehele jaar is in het najaar van 2018 opgesteld. Het is per post verspreid aan mantelzorgers/dementerenden. Daarnaast zijn programmaboekjes door de programmacommissieleden in hun eigen organisatie verspreid en zijn ze zowel in december als augustus rondgebracht bij de huisartsen.

Het programma komt maandelijks in de plaatselijke krant, in kerkbladen en het blad van Laurens. Daarnaast wordt er maandelijks een mailing gestuurd naar instanties en huisartsen, met een aankondigingsposter met het betreffende onderwerp van de maand. Deze posters worden eveneens opgehangen in dienstencentra en verzorging/verpleeghuizen.

Vrijwilligers

Er zijn 3 a 4 vrijwilligers op de Alzheimeravonden aanwezig. Twee van hen zijn ook vrijwilliger bij de Mantelzorg. Hun taken zijn het helpen met de voorbereidingen in de zaal, het

ontvangen van bezoekers en het contact leggen met hen, maar ook het bijsturen van de praktische organisatie waar nodig.

Er is een aparte vrijwilligster die de muzikale begeleiding op de piano maandelijks verzorgd. Zij speelt bij aanvang van de avond en in de pauze.

Ten slotte

Op 10 februari 2020 heeft de werkgroep samen met Ada van Bergen (DWO) besproken hoe het Alzheimercafe in Lansingerland goed georganiseerd kan worden, nu er geen permanente vervanger voor Linda is. Het is duidelijk geworden welke taken door wie worden gedaan en hoe we in 2020 samenwerken. Ook is afgesproken dat we voor de zomer van 2020 een vergadering zullen hebben over hoe we meer bezoekers kunnen aantrekken. Na 11 maart j.l. is er echter geen Alzheimercafes meer geweest (i.v.m. coronamaatregelen) en het is de vraag of we voor de zomer kunnen afspreken, dus dit wordt vervolgd.

7. Projecten

Westland 2019

In 2019 is er veel aandacht geschonken aan het weer onder de aandacht brengen van het onderwerp een “Dementievriendelijk Westland”. Er bestaat nog steeds bij mantelzorgers en hun naasten behoefte aan informatie, voorlichting m.b.t. Alzheimer. Niet alleen de ziekte zelf, maar ook alles wat dit met zich mee kan brengen. Daarnaast is er het vermoeden dat men nog vaak de zorg, de begeleiding van de dementerende zelf wil doen. Op zich een goed streven, maar wanneer eerder een beroep wordt gedaan op zorg- en welzijnsorganisaties ontstaat er bij alle betrokkenen meer begrip voor dementie en de wijze waarop zorg en begeleiding kunnen worden ingevuld, niet alleen in de thuissituatie. Soms speelt ook een gevoel van schaamte hierbij een rol. In voorgaande jaren waren er al initiatieven om “Westlandbreed” hierover voorlichting te geven, te beginnen met twee kernen als pilot. Helaas leidde dit niet tot het gewenste resultaat.

Alzheimer DWO heeft in de 2^e helft van 2019 het initiatief genomen dit onderwerp weer op de agenda te zetten. Gesprekken met Zorg- en Welzijnsorganisaties en de gemeente Westland volgden en iedereen was het erover eens om in een gezamenlijke inspanning de voorlichting over dementie breed op te pakken om zo een “Dementievriendelijk Westland” te realiseren. Breed wil zeggen: voorlichting aan bedrijven, scholen, gemeentelijke instanties, de bewoners in de diverse kernen. Deze opzet is in het laatste kwartaal opgepakt en wordt in 2020 verder uitgerold, gesteund door het beleid en de voortrekkersrol van de gemeente Westland. Alzheimer DWO neemt daarbij de voorlichting voor haar rekening.

In het kader van deze voorlichting en de bekendheid met dementie werd het idee opgevat om de expositie 'Gezichten van Dementie' te organiseren, dit in navolging van het succes

van de expositie in Delft in 2018. Het bestuur heeft vaker ervaren dat kunst en cultuur belangrijke middelen zijn om inzichtelijk te maken wat de impact van de ziekte dementie kan zijn. De expositie "Gezichten van Dementie" is een expositie, waarmee kunstschilder Herman van Hoogdalem en voormalig nieuwslezer Gijs Wanders diverse aspecten van dementie bespreekbaar willen maken. Herman schilderde portretten van mensen met dementie in aquarel. Gijs interviewde de partners en kinderen van de geportretteerde mensen en maakte daar korte filmpjes van. Mede dankzij de inspanningen van vele vrijwilligers werden in 4 maanden de noodzakelijke voorbereidingen getroffen. De expositie en de thema-avonden werden van 11 tot en met 30 januari 2020 in de Grote Kerk van Naaldwijk georganiseerd.

De vrijwilligers

Als blijk van waardering voor de inzet van onze vrijwilligers is in 2019 een "vrijwilligersdag" georganiseerd. Alle vrijwilligers van Alzheimer DWO zijn in november uitgenodigd voor een bowlingmiddag met aansluitend een diner in het Karrewiel in Delft. Als kerstgeschenk is de gedichtenbundel "Dichter no. 7" aan alle vrijwilligers en relaties aangeboden.

8: Dementievriendelijke Samenleving

Dementie raakt steeds meer mensen, direct of indirect. Openheid over dementie is van het grootste belang om de kennis over deze hersenziekte te vergroten en schaamte en een isolement te voorkomen bij hen die het treft.

Alzheimer Nederland zet zich in om te komen tot een Dementievriendelijke Samenleving; een samenleving waarin mensen met dementie begrip ondervinden en worden aangesproken op hun mogelijkheden om zo lang mogelijk actief deel te kunnen nemen.

Een samenleving waarin mantelzorgers volop steun en hulp ervaren.

De kenmerken van een Dementievriendelijke Samenleving zijn:

- De samenleving is solidair met de mens met dementie en de mantelzorger
- De samenleving heeft kennis van dementie
- De samenleving weet hoe om te gaan met dementie

Voorlichting over dementie is daarbij van essentieel belang. Het bestuur van de Alzheimer afdeling DWO heeft voorlichting als speerpunt van haar beleid gekozen.

In navolging van het overheidsrapport: "Op weg naar een dementievriendelijke samenleving", is in 2016 de landelijke campagne: "Samendementievriendelijk" van start gegaan.

De vijfjarige campagne heeft tot doel de Nederlandse samenleving daadwerkelijk dementievriendelijk te maken. De uitvoering is in handen van een speciaal campagneteam.

Via de website www.samendementievriendelijk.nl kan een training worden gevolgd. Inmiddels zijn er trainingen over dementie ontwikkeld voor diverse beroeps- en doelgroepen. Daarnaast worden korte televisiefilmpjes en radiospotjes uitgezonden om een breed publiek te informeren over dementie en hoe om te gaan met mensen die de hersenziekte hebben.

De campagne wordt in 2020 geïntegreerd in het aanbod van Alzheimer Nederland. In 2019 zijn hierover gesprekken gevoerd met de speciaal getrainde campagne-medewerkers in de DWO regio om hen te interesseren voor de voorlichtingsactiviteiten van de Alzheimer afdeling DWO.

De Alzheimer afdeling DWO ervaart ieder jaar weer veel betrokkenheid vanuit de samenleving, zo ontving het Alzheimer Café in Delft giften in geld en natura voor de organisatie van de bijeenkomsten, leverde een bloemenwinkel in Naaldwijk weer maandelijks meerdere boeketten om uit te delen in het Alzheimer Café in het Westland en zorgde de redactie van het huis-aan-huisblad De Heraut, iedere maand voor een wervende aankondiging van het Alzheimer Café in Lansingerland en extra publiciteit rond Wereld Alzheimer Dag. Specsavers Delft maakte eind 2018 bekend dat zij gedurende het gehele jaar 2019 actie voeren voor het Alzheimer Café in Delft. Voor elke klant die een bril of hoortoestel koopt, doneert de winkel een vast bedrag aan Stichting Specsavers Steunt. Deze Stichting reikt begin 2020 het gespaarde bedrag uit aan Alzheimer Café Delft.

Het bestuur van de Alzheimer afdeling DWO waardeert de vele uitingen van betrokkenheid zeer en dankt allen die in 2019 een bijdrage hebben geleverd, om het leven van mensen met dementie en hun mantelzorgers te veraangename.

9: Wereld Alzheimer Dag

Ieder jaar wordt op 21 september wereldwijd aandacht gevraagd voor dementie en de ingrijpende gevolgen van deze hersenziekte voor de betrokkene zelf, maar ook voor zijn of haar naasten. In het verleden nam de Alzheimer afdeling DWO veelal het initiatief om een activiteit te organiseren, met als doel dementie regio-breed onder de aandacht te brengen. Sinds de laatste jaren komen echter diverse lokale initiatieven tot uitvoering. Het bestuur van de Alzheimer afdeling juicht deze ontwikkeling toe, samen bereiken we immers meer.

WAD

In Pijnacker/Nootdorp is de Wereld Alzheimer Dag omgevormd tot Wereld Alzheimer Week. Het thema was dit jaar: Bewegen. Gezamenlijk hebben alle zorg- en welzijnsorganisaties met de Sportraad, sportverenigingen en de Alzheimerafdeling en met support van de Gemeente, een groot en gevarieerd activiteitenaanbod opgezet voor mensen met dementie, van samen wandelen tot aangepast tennis, van jeu de boules spelen tot duofietsen. In totaal waren er 32 activiteiten, verdeeld over 6 dagen, aangeboden door 11 sportverenigingen en 6 zorg- en welzijnsorganisaties.

Met 123 deelnemers was het een groot succes.
Alle aanbieders hebben aangegeven bereid te zijn om het volgende jaar weer mee te doen.

In Lansingerland is een beweegactiviteit georganiseerd door het ketenoverleg.
Begonnen met een gezond ontbijtje, werden deelnemers uitgenodigd (hard) te lopen vanuit een van de dorpen naar het gemeentehuis van Lansingerland in Bergschenhoek, waar ook meerdere beweegactiviteiten waren georganiseerd zoals dansen, yoga. Bovendien waren er veel kraampjes opgezet met alle mogelijke voorlichtingsmateriaal op het gebied van dementie.

De oorkonde van Dementievriendelijke Gemeente is vervolgens aangeboden door de voorzitter van de afdeling Alzheimer DWO aan de wethouder.

Midden Delfland, in alle drie de dorpskernen is een zeer indrukwekkende voorstelling gegeven door Pythia Winia, getiteld: OPLOSKOFFIE.

Ruim 300 mensen hebben de mooie voorstellingen bezocht. Pythia gaf op een heel bijzondere manier een kijkje in de emoties en reacties van een familie met meerdere generaties waarbij de moeder/oma een dementie heeft.

De avonden konden dankzij sponsoring van de Lionsclub Maasland en de gemeente Midden Delfland gratis bezocht worden.

10: Financiën

Zoals uit onderstaand overzicht duidelijk wordt, overstijgen de uitgaven in 2019 de inkomsten. Het tekort werd aangezuiverd door een bijdrage van Alzheimer Nederland, die ten laste komt van de stimulering en financiering van onderzoek de oorzaken van dementie, preventie, behandeling en ondersteuning.

Kosten in euro's per activiteit

Activiteit	Realisatie 2019	Begroot 2019
Bezoekdienst en mantelzorgondersteuning	1.438	1.000
Communicatie/PR Bezoekdienst	599	
Alzheimer Cafés	3.255	3.500
Communicatie/PR Alzheimer Cafés	4.140	
Communicatie/PR	2.514	7.000
Voorlichting	2.059	2.000
Kosten vrijwilligers	3.320	2.000
Kosten bestuur en belangenbehartiging	3.431	3.500
Totaal	20.756	19.000

WMO-subsidie per gemeente

Delft	Pijnacker-Nootdorp	Westland	Lansingerland	Midden-Delfland	Totaal
8.413	2.600	3.800	600	2.000	17.413

Contactgegevens:

Alzheimer Nederland Afdeling Delft-Westland-Oostland

Van Bleyswijkstraat 91

2613 RR Delft

Telefoon: 06 – 30 59 46 95

E-mail: dwo@alzheimer-nederland.nl

Website: www.alzheimer-nederland.nl/dwo

